

UITKOMSTEN WERKSESSIES DAGRECREATIEVE NETWERK MIDDAG 16-11-2023

Hieronder delen we de uitkomsten uit de drie werksessies.

1. FIETSEN

In het Friese coalitie-akkoord lezen we: 'Friesland wil een koppositie als fietsprovincie gaan bereiken'. Een aantal aanwezigen trekt deze ambitie in twijfel: waarom is er door het nieuwe provinciebestuur juist voor fietsen gekozen (en niet voor wandelen of varen)? En doet de provincie wel echt iets om deze koppositie waar te maken? [Volgens de Fietzersbond scoort de provincie Friesland juist onder de maat](#) als het gaat om investeringen in een beter fietsklimaat.

Volgens de Kwaliteitsmonitor Fietsregio's van het Fietsplatform heeft Friesland met z'n door de Marrekrite beheerde 2.800 kilometer lange fietsnetwerk de afgelopen jaren echter wel een aantal keren goed gescoord.

Ruth Koops in 't Jagt van fietscommunity Groningen poneerde een aantal stellingen zoals:

- (Elektrisch) fietsen moet meer worden gestimuleerd, juist door de recreatieve sector
- De fiets mee in het OV moet gemakkelijker!
- Fryslan moet meer geld investeren in doorfietsroutes (fietspaden met zo weinig mogelijk onderbrekingen voor snel-fietsers)

De belangrijkste uitkomsten uit deze sessies waren:

- Jong geleerd, oud gedaan: kinderen (en hun ouders) stimuleren om te fietsen
- Ondernemers kunnen gasten en personeel stimuleren om de auto te laten staan
- Met elkaar lobbyen voor betere recreatieve fietspaden

Enkele tips van de flipover vellen:

- Bruggen slaan tussen fietsen en wandelen om het landschap beter beleefbaar te maken
- Meer mogelijkheden om een fiets te huren, en ook om duofietsen te huren voor mensen met een beperking
- Recreatieve ondernemers deel informatie over deelfietsen vanaf het station <https://www.deelfietsnederland.nl/> en leen- of huurfietsen van je bedrijf tevoren met je gasten
- Regel fietsverhuur vanaf de TOP, zoals bij het station in Veenwouden
- Boekentip: Het recht van de snelste
- Organiseer een verkiezing De beste fietswerkgever van Fryslân
- Adopteer een weesfiets: <https://iedereenfiest.frl/>
- Strem parkeermogelijkheden bij scholen zodat ouders gemotiveerd worden om kinderen op de fiets naar school te brengen

2. WANDELEN

We bespreken hoe we het netwerk van onverharde paden door weilanden en over andere particuliere eigendommen kunnen uitbreiden, om zodoende de wandelinfrastructuur in Fryslân te kunnen verfijnen. De Marrekrite heeft een plan bij Gedeputeerde Staten ingediend om de 'landpadenregeling' nieuw leven in te blazen.

De meeste aanwezigen blijken te houden van wandelen over onverharde paden (alleen in het natte seizoen is dit wel eens een uitdaging). Met het oog op toegankelijkheid zijn er echter ook goede en attractieve verharde wandelpaden nodig. Aanwezigen opperen dat bestaande wandelpaden verbeterd mogen worden voordat nieuwe paden worden aangelegd.

Harold Zijderveld van recreatieschap Marrekrite stelde een aantal vragen zoals:

- Wandel je liever over verharde of onverharde wandelpaden?
- Wat kunnen we doen om landeigenaren te laten meewerken aan de landpadenregeling?
- Hoe maken we van de landpadenregeling tot een succes?

De belangrijkste uitkomsten uit deze sessies waren:

- Eén op één contact en veel geduld met landeigenaren zoals boeren is heel belangrijk
- Geld als stimulans voor de landeigenaren om mee te werken is onontbeerlijk
- Communicatie met en opvoeding van de wandelaars is noodzakelijk om de regeling ook op langere termijn levensvatbaar te houden

Enkele tips van de flipover vellen:

- Er is ook duurzame halfverharding die eruitziet als een zandpad maar toegankelijk is voor mensen met een rolstoel, kinderwagen of rollator
- Bio boeren en boeren met een recreatietak staan vaak wel open voor wandelaars, gasten over het erf biedt een kans om het verhaal waar ze trots op zijn te vertellen
- Plaats geen prullenbakken bij wandelpaden, daar wordt het juist alleen maar een bende van, mensen moeten zelf hun afval mee naar huis nemen
- Licht de historische context van paden toe aan landeigenaren om het belang van een route langs bijvoorbeeld een kerkenpad of jaagpad te benadrukken
- Routebureau: communiceer vooraf duidelijk over wandelroutes: wat er is op gebied van horeca, toiletvoorzieningen, toegankelijkheid, honden toegestaan en afsluiting i.v.m. broedseizoen?
- Boeren moeten geen administratief gedoe hebben van de boerenlandpadenregeling

3. WATERRECREATIE

Varen maar ook wandelen en fietsen - zeg maar recreëren - op en langs het water is dé USP van Fryslân. Hoe gaan we ervoor zorgen dat de beleving van het Friese water in 'de strijd om de ruimte' mogelijk blijft?

De provinsje Fryslân heeft onlangs een 'Gebruiksvisie Waterrecreatie 2050' laten ontwikkelen. Dit is niet alleen een visie, maar ook een denktool om in te zetten bij projecten en bijvoorbeeld bij gebiedsprocessen.

De gebruiksvisie bestaat uit vijf hoofdprincipes, namelijk. Fryslân blinkt uit in duurzame waterrecreatie; koesteren wat we hebben (alles is er al!) en ontwikkelen van wat er komt; oog voor waterrecreatie helpt ons aan betere oplossingen voor maatschappelijke opgaven; waterrecreatie is onderdeel van de Friese leefomgeving; in Fryslân kan alles, maar niet alles kan overal in Fryslân.

De aanwezigen vragen zich af hoe duurzaam we nu in Friesland zijn op gebied van waterrecreatie ten opzichte van andere bestemmingen in Europa.

Dedjer Wijmenga van ingenieursbureau Witteveen+Bos poneerde een aantal stellingen zoals:

- Fryslân heeft de ambitie om in 2050 een toonaangevende rol in Europa te hebben op het gebied van duurzame waterrecreatie, dit is realistisch en haalbaar.
- Het zeekeleigebied is in 2050 een kansrijk toevluchtsoord voor waterrecreanten om de druk op het Friese merengebied te verkleinen.
- Het huidige wandel- en fietsnetwerk maakt onvoldoende gebruik van het waterrecreatieve potentieel van Fryslân.
- Niet iedereen is overal welkom, maar iedereen krijgt een geschikte plek afhankelijk van de draagkracht van de natuur.

De belangrijkste uitkomsten uit deze sessies waren:

- Visie is leuk, maar dat moet wel vertaald worden in praktische uitvoeringsprogramma's.
- Overheden werk samen, ook interprovinciaal. En betrek inwoners, recreatie-ondernemers én hun gasten daar (bottom-up) bij! Het is belangrijk om te weten wat gasten willen.
- Als je grenzen stelt, communiceer dan duidelijk naar gebruikers waarom men wel of geen toegang heeft.

Enkele tips van de flipover vellen:

- Realiseer je dat een visie voor 2050 over vijf jaar alweer verouderd is, veel aanwezigen vinden 2050 te ver weg.
- Ook op het gebied van toonaangevend willen zijn in duurzaamheid moet je niet naar 2050 werken, dat moet je nú al zijn, want ook andere bestemmingen zijn hiermee bezig.
- Er is al een [landelijk programma Duurzame Waterrecreatie](#) (online kennisbank) van Waterrecreatie Nederland, de provincies Fryslân en Zuid-Holland dragen hieraan bij.
- Stem voorzieningen af op duurzame en actieve waterrecreanten (bijv. zeilers, suppers, kanoërs, zwemmers), dan stimuleer je juist deze gebruikersgroepen naar Friesland te komen.
- Zwemmen is ook duurzame waterrecreatie maar hier heb je wel kwalitatief goed zwemwater voor nodig.
- In ons Friese zeekeleigebied weten we dat jongeren maar enkele uren willen varen, om daarna een tijd door te brengen op een terras aan het water, terwijl ouderen de voorkeur geven aan meerdaagse vaartochten.
- Vertel het verhaal van het ogenschijnlijk monotone zeekeleivaargebied.
- De Friese wandel- en fietsnetwerken zouden meer mogen aansluiten op het water. Vooral met de fiets kun je slecht bij het water komen!
- In Zuidoost Friesland is het belangrijk om boottoeristen te verleiden aan wal te komen en daar bestedingen te doen. Hiervoor moet nu ook aandacht komen want dat is verzaakt bij het Friese Meren Project.

- Recreatief medegebruik van dijken en kades van waterschappen en boeren (landpadenregeling) is mooi, houd hierbij rekening met veiligheid en meerjarig onderhoud.
- Iedereen wil graag wandelen en fietsen langs de meren, maar denk ook aan de vogels en andere dieren die daar leven.
- Marrekrite aanlegsteigers kunnen mooi dienen als overstappunt van de boot op de fiets/aan de wandel, een bankje zou hierbij mogen!
- De pontjes vormen een belangrijk onderdeel van de Friese waterrecreatie. Ze passen bij het DNA van Friesland en lossen bottlenecks op. Fietsers en wandelaars ervaren beleving op een pont. Breid ook het aantal beurtveren uit: schippers zijn uitstekende gastheren- en dames.